

Balio Sruogos laiškas Juozapui Sruogai, 1935-12-12, iš Kauno - į Tilžę

Gr. 12 d.

Gr. 12 d.

Mielas Juozapai,

Tik dabar man skambino Kazys [1]. Jį pasišaukė Rutenbergas [2], sako, buvęs pas Ad. [3], - jie su Beliackinu [4] kasaciją rašą [5]. Rutenbergas sako, jam nieko neužmokėta, ir prašo 250 Lt. Kazys pasakė: pažiūrėsiu. Padėtis tuo kvaila, kad Tatj. [6] išvažiuodama per Vierą [7] pasiėmė, rezerve liko vos 80 ar 85 Lt. Pas Ad. aš šiuo tarpu nebuvo. Nesinori man ir eiti, - neturiu ko kalbėti. O jei šiuo tarpu nueisiu - turėsiu pažadėti duoti pinigų. Šiuo tarpu ir taip man visokių bėdų pakanka, o dar naujų prisiimti - mažiausio noro nėra. O antra, - kita kalba būtų, jei eitų apie racionalų tikslingą reikalą. Dabar gi mokėk nesąžiningiems žydam (Beliack. ir Rutenb. - nesąžiningi advokat.) už reikalą „явно безнадёжное“ [8]. Man baisiai pikta. Kada gi ta visa velniava pasibaigs?

Kaip tu manai visu šiuo reikalu? [9]

Mano planas dar nepadarytas; ketino padaryti Zuboviokas [10], bet jis nesiskubina, o aš jo labai ir neraguinu dar. Kitų leidinių šiuo tarpu neturiu. Buvau pasiskolinęs, - kitus gražinau, o kitus - kitiems paskolinau. Jei gausiu vėl - atsiųsiu. Tik ten nelabai kas yra.

Būtų gerai, kad tu anuos leidinius man atsiųstum [11]. Čia keli mes jų jau laukiam. Mūsų kompanjonas Dabušis [12] turbūt eis po velnių. Dar nepradėjom gyventi, o jau susipykom. Net notaras sako, kad jam trūksta.

Labų dienų tau ir p. Bronei [13] nuo mūsų visų.

Balys [14]

Kalėdom - niekur nevažiuojam iš Kauno. [1r] // [1v] //

KOMENTARAI

- [1] Kazimieras Sruoga (1899-1974) - jauniausias Balio Sruogos brolis. Ekonomistas, spaudos darbuotojas. 1936-1940 m. akcinės bendrovės „Maistas“ direktoriaus pavaduotojas.
- [2] Giršas Rutenbergas (1901-1941) - teisininkas, advokatas, 1935 m. Adolfo Sruogos gynėjas Pašto ženklų baudžiamojoje byloje.
- [3] Adolfas Sruoga (1887-1941) - vyresnysis Balio Sruogos brolis. Buvęs Pašto valdybos direktorius. 1935 m. vasario mėn. nuteistas dėl didelės vertės pašto ženklų pasisavinimo, jų neteisėto pardavinėjimo, pašto ženklų klastojimo. Nuo 1933-10-14 kalinys Kauno sunkiųjų darbų kalėjime (jam skirta bausmė - 15 metų sunkiųjų darbų kalėjimo).
- [4] Simonas Beliackinas (1874-1944) - teisininkas, advokatas, 1935 m. Adolfo Sruogos gynėjas Pašto ženklų baudžiamojoje byloje.
- [5] Adolfo Sruogos kasacijos skundą Vyriausiajam tribunolui, pateiktą 1935-12-13, žr. 1935-10-30 laiško 9 komentarą, in: <https://www.sruoga.flf.vu.lt/laiskai/public/letter/6a2c6fe71719b>, (2026-08-19). Prokuroras Adolfo Sruogos skundą atmetė (žr. „Vyriausiojo tribunolo sprendimas“, Kaunas, 1936-02-11, [pasirašytas mašinraštis], in: *Kauno apygardos teismo baudžiamoji byla*, in: LCVA, f. 478, ap. 4, b. 8194, l. 663).

- [6] Tatjana Zavarina-Sruogienė (1889-1979) – Balio Sruogos brolio Adolfo Sruogos žmona. Ji su trimis sūnumis – Leonardu, Valerijum ir Adolfu – 1935 m. rudenį išvyko iš Lietuvos: „Tatjana gi tikrai su vaikais išvažiavo į Paragvajų. Ką ji ten darys – velniai ją žino. Tik Adolpo įsakymu Kaz. turėjo duoti 2000 litų, – rezerve tokiu būdu liko apie 100 lt. (kiek duota anksčiau advokatam)“ (Balio Sruogos laiškas Juozapui Sruogai, iš Kauno – į Tilžę, 1935-10-30, [rankraštis], in: *LLTI BR*, f. 53, b. 278, l. 1r).
- [7] Vera (Viera) Zavarina-Jablonskienė (1904-1978) – Adolfo Sruogos žmonos Tatjanos Zavarinos-Sruogienės sesuo, karo lakūno Vytauto Jablonskio žmona.
- [8] „Явно безнадёжное“ – *rus* akivaizdžiai beviltiškas.
- [9] Juozapas Sruoga atsakė į Balio Sruogos klausimą dėl Adolfo Sruogos kasacijos skundo, kurį jam suformuluoti ruošėsi padėti buvę Adolfo Sruogos advokatai:

„Mielas Boleslavai,

Tik ką gavau tavo laišką. Delei Rutenbergo prašomų pinigų galima jam pasakyti, tegul kreipiasi į Tatjaną, nes mes Adolpo piniginių reikalų nevedame ir nežinome; ir Adolpas į mus tais reikalais nesikreipia. –

Ir man atrodo, kad jie iš to be vilties reikalo čiulpia tik pinigus. –

Šiandien yra galimybė pasiųsti tau žadėtus spausdinius. Jie kainuoja kiekvienas po Rm 1.- Būtų gerai, kad tu pinigus per paštą prisiųstum man. Tokią mažą perlaidą paštas leis padaryti. – Jeigu paso neturi, tai gal tuomet bus sunkumų; tada atidėsimė iki aš pats nuvyksiu į Kauną (galiu ir palaukti!). Šiaip pas mus nieko ypatingo. –

Svajojam Naujiems metams nuvykti į Kauną, bet tikrai dar nežinome. –

Bronė nelabai sveika! Manome, kad apendicitas – gal reikės operaciją daryti. O gal ir taip praeis?

Skubinu rašyti. Tuo tarpu tiek.

Labų dienų poniai Vandai, Daliutei ir tau iš mūsų visų.

Brolis Juozapas

Tilžė, 1935 XII 17“ (Juozapo Sruogos laiškas Baliui Sruogai, iš Tilžės – į Kauną, 1935-12-17, [rankraštis], in: *LLTI BR*, f. 53, b. 858, l. 1r).

- [10] Vladimiras Zubovas (1909-2007) – architektas. 1934 m. Berlyno aukštosios technikos mokyklos absolventas. 1935-1940 m. Kauno karo butų valdybos inžinierius architektas, kuris 1938 m. suprojektavo Balio Sruogos gyvenamąjį namą Kaune.
- [11] Balys Sruoga 1935 m. įsigytame žemės sklype dar nebuvo pradėjęs statyti namo, bet jau ieškojo namų projektų pavyzdžių: „Būtų gerai, kad atsiųstum tuos vokiškus leidinius, – dėl namukų. Nors statybos klausimas man nėra dar aktualus, bet nors pasižiūrėti būtų įdomu, nors kokių projektėlių ateičiai galima būtų paprojektuoti“ (Balio Sruogos laiškas Juozapui Sruogai, iš Kauno – į Tilžę, 1935-12-02, [rankraštis], in: *LLTI BR*, f. 53, b.279, l. 1r).
- [12] Stasys Dabušis (1889-1974) – kalbininkas, vertėjas. 1927-1938 m. Švietimo ministerijos Knygų leidimo komisijos darbuotojas. Balio Sruogos kaimynas Kaune, Žaliakalnyje, sklypo Ramiojoje gatvėje Nr. 9 savininkas.
- [13] Bronė Filomena Jazbutytė-Sruogienė (1896-1950) – Balio Sruogos vyriausiojo brolio Juozapo Sruogos žmona, sklypo Kaune, Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje Nr. 7A, savininkė.
- [14] Balys Sruoga (1896-1947) – Juozapo Sruogos brolis, Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto dėstytojas; nuo 1932 m. – profesorius. Sklypo Kaune, Žaliakalnyje, Ramiojoje gatvėje Nr. 9B, savininkas.